

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ
ORAZ DOROBKU DOKTORANTKI
mgr Joanny Czajkowskiej

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie – pismo z dnia 7 czerwca 2021 roku, zlecenie podjęte na podstawie art. 11 oraz ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. Z 2017 roku poz. 1789), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku (Dz. U. Z 2018 roku poz. 261) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz art 179 ust1 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 r. poz. 1669).

Dotyczy:

Zlecenia Rady Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie zrecenzowania pracy doktorskiej „*Od tradycji do nowoczesności- innowacje w polskim teatrze tańca na przykładzie projektu INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości w wykonaniu Sopotkiego Teatru Tańca*”.

Stosowną dokumentację Kandydatki mgr Joanny Czajkowskiej otrzymałam 09. 08. 2021 roku Dokumentacja została przyjęta i zarejestrowana 22. 12. 2017 roku przez specjalistę ds. awansów akademickich.

Zawiera:

- pismo o decyzji zlecenia recenzji Rady Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca UMFC w Warszawie
- pracę doktorską zatytułowaną „*Od tradycji do nowoczesności- innowacje w polskim teatrze tańca na przykładzie projektu INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości w wykonaniu Sopotkiego Teatru Tańca*”.
- pismo doktorantki do Dziekana Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca, UMFC w Warszawie, prof. dr hab. S. Adama Wróblewskiego o wszczęcie przewodu doktorskiego (z 2017 roku) wraz z całą dokumentacją:

Część I

- kwestionariusz osobowy z trwałym zdjęciem
- uwierzytelniony odpis dyplomu ukończenia studiów wyższych stwierdzający posiadanie tytułu zawodowego oraz pozostałych dyplomów zawodowych: dyplom instruktora tańca oraz artysty - tancerza
- uwierzytelniona kserokopia pierwszej i drugiej strony dowodu osobistego
- życiorys artystyczny
- propozycję tematu pracy doktorskiej wraz z propozycją osoby promotora
- koncepcję pracy doktorskiej
- egzaminy doktorskie

- opinie o osiągnięciach artystycznych
- wykaz posiadanych nagród
- opis i wykaz dorobku artystycznego i dydaktycznego

Część II

- dokumentacja dorobku artystycznego oraz płytę DVD z zapisem spektaklu „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości”.

Dane o Kandydatce (na podstawie otrzymanej dokumentacji dorobku).

Mgr Joanna Czajkowska urodziła się _____ Pierwszym zetknięciem Doktorantki z ruchem było uczęszczanie na lekcje rytmiki i zajęcia baletowe, dalej kontynuowała i inwestowała w swój rozwój taneczny podejmując lekcje tańca modern- jazz w Studio Tańca Jazzowego Abals w Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Spotkanie z wieloma choreografami i pedagogami (Melissa Monteros, Maiki Hauru, Risa Jaroslow and Dansers, Paula Ross, Ray Chung, Tero Saarinenca) w czasie licznie odbytych warsztatów tanecznych w Gdańskim Teatrze Tańca z pewnością wpłynęło na obecną osobowość sceniczną mgr Joanny Czajkowskiej. W 1995 roku jako tancerka związała się z zespołem w Teatrze Patrz Mi na Usta Wojciecha Misiuro, a w 1997 roku zadebiutowała jako choreograf współtworząc wraz z Małgorzatą Ostaszewską miniaturę teatralno-ruchową „Ecie-pecie”, która została zaprezentowana w ramach I Festiwalu Dance Explosions w Gdańsku, w 1998 roku pokazała kolejne swoje autorskie prace i tak podążając dalej Kandydatka rozwija swoje skrzydła twórcze, artystyczne, pedagogiczne a także organizacyjne. Związana była z Niezależnym Teatrem Okazjonalnym jako tancerka, choreograf, pedagog i kierownik zespołu artystycznego (1998-2009), jako instruktor tańca pracowała w Młodzieżowym Domu Kultury w Gdańsku, w Publicznym Przedszkolu nr 12 w Sopocie, a także w różnych instytucjach kultury i prywatnych szkołach tańca. W latach 2004-2012 była organizatorem wydarzeń artystycznych Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Tańca OPOZYCJA, specjalistą do spraw kontaktu z mediami Sopotckiej Sceny Off de BICZ, kierownikiem Sopotckiego Teatru Tańca, kuratorem projektów zagranicznych Gdańskiego Festiwalu Tańca, a od 2009 roku do dzisiaj jest prezesem, twórcą koncepcji wydarzeń, koordynatorem całorocznego projektu „Spotkania ze Sztuką Tańca”(od 2013), pomysłodawcą, kuratorem i dyrektorem festiwalu MISTRZOWIE Polskiego Tańca oraz licznych wydarzeń- wykładów, spektakli, warsztatów. Jest choreografem i tancerką Sopotckiego Teatru Tańca, menadżerką, autorką i współautorką blisko 50 spektakli teatru tańca.

W 1999 roku uzyskała tytuł mgr pedagogiki wczesnej edukacji w Instytucie Pedagogiki na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego, w 2003 roku odbyła Instruktorski Kurs Kwalifikacyjny z dziedziny tańca współczesnego w Studium Animatorów Kultury w Gdańsku, a w 2004 roku uzyskała tytuł artysty- tancerza zdając egzamin przed Komisją powołaną przez ZASP.

Za swoją działalność otrzymała odznakę „Zasłużony dla Kultury Polskiej”(2010), „Sopocka Muza”- nagroda dla ludzi kultury i nauki przyznawana przez Miasto Sopot, cztery Stypendia artystyczne przyznane przez Marszałka Województwa Pomorskiego w latach 2009, 2010, 2011, 2015), stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2017 roku na projekt „OJCOWIZNA. Między folkim a teatrem tańca. Adaptacja polskiej tradycji tańca do teatru tańca” oraz dwie nominacje do nagród: Sztormy Roku 2005 i Osobowość Roku 2015.

Ocena dorobku artystycznego i dydaktycznego Kandydatki

Mgr Joanna Czajkowska posiada interesującą ścieżkę swojego rozwoju artystycznego i pedagogicznego. Wykazuje się też działalnością popularyzatorską. Zainteresowana jest tworzeniem teatru opartego na indywidualnym wyrazie tancerzy oraz technice modern wywodzącej się z dorobku Jose Limone. Co ważne, podjęła się próby stworzenia własnej metody, którą nazwała „Ciało otwarte. Technika tańca współczesnego zorientowana na zmianę”.

Swoją metodę stosuje w pracy z tancerzami jako choreograf oraz w pracy pedagogicznej. Bazę metody stanowi taniec współczesny, i jak pisze, jej głównym celem jest kształcenie świadomości ciała i uważności na zmienne dotyczące połączeń w ciele, punktów inicjujących ruch, wysiłku, kształtów ciała i wielkości kinesfery. Najważniejszym jest, dla Niej, aby tancerz miał w sobie gotowość do radykalnych zmian w wyrazie i otwartość na różne formy z jednoczesną bazą techniczną i to właśnie jest głównym zadaniem, które stawia w pracy, i sobie, i tancerzom. Ten wypracowany autorski edukacyjny konglomerat ukonstytuowanych metod pracy z ciałem stosuje w nieco odmienny sposób zmieniając kształty i rytm pracy w zależności od grupy, z którą pracuje: tancerze, choreografowie, amatorzy tańca i ruchu, aktorzy.

Swoje prace choreograficzne opiera na autorskich scenariuszach (np. „Powiększenie- ZoomOut”, „TRANSMISJA”, „BAJADERA”), ale także inspirowanych dziełami innych artystów (np. „GALOP”, „Puste ciało. Okazja do malutkiej rozpacz”). Jej działalność artystyczna związana jest z Sopockim Teatrem Tańca, którego jest współzałożycielką i dyrektorką, ale także pracowała dla Goerlitz Tanz Theater, czy w Nadbałtyckim Centrum Kultury. Z Sopockim Teatrem Tańca swoje spektakle prezentowała wielokrotnie na festiwalach tańca współczesnego i teatrów alternatywnych w całej Polsce i za granicą: w Republice Czeskiej, Portugalii, Niemczech, na Litwie, Rumunii, Francji, Austrii, Włoszech, Argentynie, Hiszpanii, Chinach i innych. Realizując spektakle, współtworzy je z tancerzami, a także bierze w nich udział jako tancerka, by wymienić:

- „Ecie-pecie” debiut choreograficzny, „Obrazki z Wystawy”, „Kometa do Nikąd”(Festiwal Dance Explosions w Gdańsku)
- „Śluby”, „Toporiada”/współpraca z Państwową Galerią Sztuki w Sopocie
- „Lata nie będzie”, „Aromaty”, „Signum Temporis”, „Przedpołudnie Flory”, „Helikopter Tanz Streichquartett”, „FAST ACT”/Klub Żak w Gdańsku
- „Kwadrat. Wersja 6”, „Alchemik Halucynacji”, „Rosso Relativo”, „TAK”, „D-KOD-R”, „Powiększenie/Zoom Out”, „3xNoir Danse”/ „Wariat i Zakonnica”, „Wild Projekt”, „NATURA”, „Galop”, „PUSTE CIAŁO”, „2TWARZE”, „ESSENTIA”, „OCTOBUS. Mów do mnie”, „Przedmiot nieocenionej wartości”/Teatr na Plaży w Sopocie
- „The Moment” /Tanztheater Gorlitz
- „DALI”, „BAJADERA”/Scena Kameralna Teatru Wybrzeże w Sopocie

i wiele innych. Większość realizacji odbyła się w Teatrze na Plaży w Sopocie. Spektakle Doktorantki prezentowane były na wielu festiwalach w kraju i za granicą (m. in. Międzynarodowy Festiwal Teatralny Malta w Poznaniu, Międzynarodowe Lubelskie Spotkania Teatrów Tańca w Lublinie, Łódzkie Spotkania Teatralne, Krakowskie Spotkania Baletowe, Dance EXplossions, Festiwal Formy Teatralne w Warszawie, Mandala Performance Festival we Wrocławiu, Open`er Festiwal w Gdyni, Festiwal Tańca w Kielcach, Duncan Center w Pradze, Agenda Cultural w Lizbonie, Międzynarodowy Festiwal Współczesnej Choreografii IFMC w Witebsku, Euro- Scene Festival Leipzig, Festiwal PLAI w Timiszoarze w Rumunii, Jakarta Anniwersary Festival w Indonezji, Centro Cultural w Buenos Aires, Festiwal Poezji w Taru w Estonii, Festival di Zbigniew Herbert w Sienie we Włoszech, Beijing Fringe Festival w Chinach).

Dynamiczny rozwój artystyczny choreografki, to nie tylko ilość zrealizowanych spektakli, liczne prezentacje na wielu festiwalach, ale przede wszystkim to autorski charakter tychże spektakli.

Tematy, które stają się inspiracją, autorka analizuje i „filtruje” nadając im wyraz sceniczny. Mgr Joanna Czajkowska posiada także niemały dorobek dydaktyczny. Jako pedagog tańca prowadziła zajęcia w wielu prywatnych szkołach (Dance Avenue, Studio Artistic, Klub Żak, Studium Animatorów Kultury w Gdańsku Sopocki Teatr Tańca [SIC!]). Była zapraszana do prowadzenia warsztatów, także na festiwalach, np. Krakowskie Spotkania Baletowe, czy Międzynarodowe Warsztaty Dancing Poznań- Ciało Otwarte.

Jak pisze, najbliższa jest dla Niej technika, która bada skrajności fizyczne: upadek i odzyskiwanie równowagi, odbicie, ciężar, zawieszenie, sukcesja i izolacja ruchu oraz sposoby w jaki tancerze badają zakres ruchu pomiędzy jednym skrajnym wolnym od grawitacji stanem, a drugim

z grawitacji wynikającym. Przez lata praktykuje opracowaną swoją autorską metodę Ciała Otwartego.

Doktorantka posiada osiągnięcia naukowe, bowiem wygłosiła cykl wykładów z historii i teorii tańca w gdańskim Klubie Żak (2007/2008), wzięła udział w konferencji naukowej „Język tańca” zorganizowanej przez Uniwersytet Gdański, w Baltic Movement Conference, (2009), jest autorką tekstu „Taniec w Trójmieście Raport” przygotowanego dla MKiDN z okazji Kongresu Kultury Polskiej 2009, napisała teksty z zakresu historii tańca na zlecenie Instytutu Muzyki i Tańca, przeprowadziła cykl wykładów: „Teatr Tańca. Historia i twórcy” zorganizowany przez Teatr w Oknie i Wydział Wiedzy o Teatrze Uniwersytetu Gdańskiego (2010), była ekspertką w cyklu audycji realizowanych na żywo w Radio Gdańsk pod tytułem „Lekcje Tańca (2010), a także popularyzowała sztukę tańca „Mistrzowie Polskiego Tańca”, i „Dialog o Tańcu” poprzez prowadzenie profili na facebooku. Wywiad „Myślmy Teatrem” z mgr Joanną Czajkowską został opublikowany w książce „Sztuka do odkrycia. Szkice o polskim tańcu” autorstwa Anny Królicy¹. W „The Body Revolving Stage” Jadwigi Majewskiej², jeden z rozdziałów poświęcony jest działalności Teatru Okazjonalnego. W publikacji „My, Taniec Antologia polskiej krytyki tańca po 1989 roku”³ pod redakcją Jadwigi Majewskiej opublikowane są dwie recenzje spektakli Joanny Czajkowskiej: Witolda Mrozka „Zagrać tancerkę, zagrać kobietę Powiększenie Joanny Czajkowskiej” (s.162-163) oraz Bartłomieja Łuniewicza „Fast Act- Sztuka Znikania” (s. 181-184).

Doktorantka na końcu rozprawy doktorskiej umieściła zaktualizowany wykaz dorobku artystycznego: w 2018 roku otrzymała Brązowy Medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Z zakresu swojej działalności dydaktycznej: przeprowadziła zajęcia dla studentów I roku Choreografii i Teorii Tańca na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina „Reżyseria, dramaturgia i inscenizacja spektaklu”(semestr zimowy 2018/2019), na I Międzynarodowej Konferencji Naukowej Dance Connectoins na Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu zaprezentowała lekcję pokazową oraz prelekcję w ramach Projektu artystyczno-badawczego Ciało otwarte (2019), a w 2021 roku przygotowała serię krótkich filmów „Słowami o tańcu” popularyzując taniec współczesny w internecie. W wykazie prac artystycznych pojawiło się 7 nowych pozycji, od 2017 - „LECHISTAN PANY ARKA” do 2021 roku - „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości”, którego premiera odbyła się 27.03. 2021 roku w internecie, a co stało się tematem niniejszej dysertacji. Uzupełniający wykaz nie został udokumentowany.

Po zapoznaniu się z dokumentacją wykazanego dorobku artystycznego i dydaktycznego zauważam braki w udokumentowaniu nie wszystkich przedstawionych 55 pozycji w wykazie istotnych prac w ustawieniu chronologicznym, w udokumentowaniu udziału w konferencji naukowej „Język Tańca” w Baltic Movement Conference (2009), czy też tekstu „Taniec współczesny w Trójmieście- raport” przygotowanego dla MKiDN z okazji Kongresu Kultury Polskiej w 2009 roku. Dokumentacja dorobku, po pierwsze nie jest w układzie chronologicznym jak w wykazie (co utrudnia poruszanie się po dokumentacji), po drugie jest bardzo wybiórcza! Szkoda też, że Doktorantka w złożonej dokumentacji nie podzieliła jej osobno na: recenzje, afisze, programy, bądź chronologicznie według lat, bądź według tytułów spektakli. Ponadto w wykazie swoich prac prezentowanych na festiwalach nie ma dat. Te mankamenty formalne bardzo utrudniają pracę recenzenta i mogą świadczyć albo o pośpiechu Doktorantki w przygotowywaniu dokumentacji albo o dość luźnym stosunku dokumentowania swoich osiągnięć.

1 Książka została wydana w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Tańca Scena Otwarta w Tarnowie realizowanego przez Mościckie Centrum Kultury w Tarnowie w 2011 roku

2 Książka została wydana przez Instytut Teatralny Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie w 2011 roku

3 Publikacja jest częścią projektu pn. „Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca Scena Otwarta” realizowanego w 2013 roku przez Centrum Sztuki Mościce, instytucję kultury Województwa Małopolskiego; Centrum Sztuki Mościce 2013

Niemniej jednak wykazany dorobek artystyczny i dydaktyczny daje obraz autorskiego podejścia do zagadnienia szeroko pojmowanej sztuki tańca.

Ocena pracy doktorskiej Kandydatki

Rozprawa doktorska mgr Joanny Czajkowskiej zatytułowana „Od tradycji do nowoczesności- innowacje w polskim teatrze tańca na przykładzie projektu INTROSPEKCJA. Przedmiot nieocenionej Wartości w wykonaniu Sopotckiego Teatru Tańca” obejmuje 176 stron i zawiera: wstęp, dwa rozdziały z podrozdziałami, zakończenie, bibliografię, artykuły i netografię, wykaz wszystkich recenzji ze spektakli „Przedmiot Nieocenionej Wartości” i „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości”, wywiady, wykaz zdjęć, summary oraz zaktualizowany wykaz dorobku artystycznego.

Każda droga artystyczna i związane z nią poszukiwania twórcze doprowadziły autorkę do zrealizowania spektaklu „INTROSPEKCJA...”, który także stał się rewitalizacją własnych metod twórczych i bezpośrednią konsekwencją spektaklu „Przedmiot Nieocenionych Wartości” (którego premiera odbyła się 9 grudnia w 2016 roku na scenie Teatru na Plaży). Autorka bardzo głęboko i osobiście poddaje analizie swoje myślenie o procesie twórczym w teatrze tańca, jak się zmienił na przestrzeni lat jako forma artystyczna. Oddając się swoistej rewitalizacji artystycznej Doktorantka uważnie przyjrzała się twórczości artystów, którzy w dużym stopniu byli dla Niej inspiracją. Znalezienie własnego stylu, języka wypowiedzi teatralnej nie jest procesem natychmiastowym, wymaga ciągłych poszukiwań w kreacji, zadawania sobie pytań i nie znalezienia na nie odpowiedzi lub znalezienia. Rozdział pierwszy niniejszej rozprawy poświęcony jest innowacyjności, twórczości i kreatywności, począwszy od strony teoretycznej po przyjrzenie się konkretnym osobowościom, których twórczość, według autorki, zmieniała skostniałe standardy realizacji spektakli poprzez ewolucję języka ruchu, otwartości na nowe rozwiązania sceniczne-techniki i metody pracy oraz dialogu z innymi twórcami, współtwórcami- tancerzami, scenografami, kompozytorami. Doktorantka skupia się na dwóch ośrodkach sceny Tańca: Trójmieście oraz Poznaniu. W kolejności opisuje działalność artystyczną Janiny Jarzynówny - Sobczak, Marcellego Żędzianowskiego, Wojciecha Misiuro, Melissy Monteros, Wojciecha Mochnieja, Katarzyny Chmielewskiej, Leszka Bzdyla oraz Conrada Drzewieckiego i Ewy Wycichowskiej. Przytaczane przykłady innowacyjności autorskich spektakli w/w twórców są podparte głęboką analizą tychże Artystów, informacjami zawartymi w wypowiedziach i wywiadami o wewnętrznych potrzebach artystycznego działania.

Doktorantka wyraźnie zaznacza, że spektakl odnosi się do historii polskiego tańca, a także do psychologicznych mechanizmów, które rządzą każdym artystą-choreografem i tancerzem. Formowanie się, przełamywanie i powstawanie nowych taneczno-teatralnych rzeczywistości, a także wymiar osobisty stanowi ideę spektaklu „INTROSPEKCJA...”

Rozdział drugi to geneza, konstrukcja, nośniki znaczeń, dramaturgia i interpretacja obu części projektu. W części pierwszej-Film, Kandydatka dwutorowo opisuje wszystkie sceny: z perspektywy reakcji autorki/obserwatorki (emocjonalność oglądania własnego spektaklu) oraz samej sceny. Szczegółowo opisuje współpracę z kompozytorem (Mariusz Noskowiak), ze scenografem (Artur Aponowicz), kostiumografem (Adam Królikowski), autorką wizualizacji (Katarzyna Teresa Turowska) jako osobny akt twórczy w współtworzeniu pozacielesnych środków budujących spektakl. W podrozdziale 2.1.3. Między narracją a abstrakcją autorka odnosi się do dramaturgii w archiwalnym spektaklu „Przedmiot Nieocenionej Wartości” dywagując na temat konstrukcji spektakli teatru tańca, a powołując się na słowa Ireny Turskiej⁴, stwierdza, że Jej spektakl zawieszony jest pomiędzy abstrakcją a narracją, a nawet łączy te dwa paradygmaty. W części drugiej – Spektakl, Doktorantka zamieszcza opis, analizę i interpretację scen, a także szczerze mówi, że celem stworzenia opisywanego dzieła było dla Niej katharsis, swoiste oczyszczenie

4 Mgr Joanna Czajkowska, „Od tradycji do nowoczesności- innowacje w polskim teatrze tańca na przykładzie projektu INTROSPEKCJA. Przedmiot nieocenionej Wartości”, s. 102

emocjonalne po dwudziestu pięciu latach pracy artystycznej i przekraczanie swoich granic. Konsekwentnie, analizuje dalej pozacielesne środki tworzące spektakl, jednak tym razem z własnej perspektywy ideowej, przedstawiając również co zostało zaadaptowane do nowego spektaklu z tego archiwalnego. Dzieli się swoimi przemyśleniami jakich znaczeń szukała w kostiumie, scenografii czy wizualizacji.

W dysertacji Kandydatka zamieszcza obszernie recenzje z obu spektakli, i archiwalnego „Przedmiot Nieocenionej Wartości” i „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości”. Wszystkie mają pozytywny wydźwięk.

Rozprawa doktorska Kandydatki w całym opisie ma charakter autorefleksyjny, głęboko analityczny w każdej warstwie, czy to opisie scen, czy próbie faktycznych zmagania się z własną twórczością.

W niniejszej pracy wyraźnie przebija się miłość do tańca, całkowite oddanie się tej sztuce.

Doktorantka nie wykorzystuje opisów rysunków przestrzennych, konkretnych struktur choreograficznych, nie dokonuje analizy muzycznej, ale poddaje to opisowi, dzięki któremu można zobaczyć obrazy poszczególnych scen, przysłowiowo „wejść” w ich klimat, a przede wszystkim zrozumieć sens. Perspektywa introspekcji własnego, wykreowanego spektaklu jest dla mnie bardzo interesującym spojrzeniem na własną twórczość, wzbogaconą o innowacyjność artystów, którzy wykreowali nowe perspektywy w teatrze tańca, a którzy stali się dla Autorki INSPIRACJĄ w twórczych działaniach.

Rozprawa od strony merytorycznej przeprowadzona jest ciekawie i w intrygujący sposób. Napisana klarownym, literackim wręcz językiem. Przewód myślowy przeprowadzony jest jasno i czytelnie, podparty cytataми i odpowiednimi odnośnikami literatury przedmiotu. Bogata bibliografia świadczy o sporej wiedzy Doktorantki, a wartościami są przeprowadzone wywiady i osobiste refleksje. Praca od strony formalnej nie jest pozbawiona błędów, takich jak literówki, np. s. 13, 27, 36, 37, 38, 44 oraz brak numeru strony w przypisie 19, czy w przypisie 36, powinno być ibidem, a nie powtórzenie drugi raz pełnej nazwy źródła, który był napisany w przypisie 35, z kolei w przypisie 59 - Ibidem-brak numeru strony.

Praca posiada walory poznawcze zagadnienia i oceniam ją pozytywnie.

Ocena dzieła choreograficznego „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości”

Spektakl „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej wartości.”(nagranie DVD) składa się z dwóch części:

1. *Film*, czas trwania około 63 minut, koncept i wykonanie: Joanna Czajkowska, kamery i montaż: Piotr Czarnecki oraz nagranie archiwalne spektaklu „Przedmiot Nieocenionej Wartości” z 2016 roku/rejestracja: 24/02. 2021
2. *Spektakl*, czas trwania około 35 minut, koncept, reżyseria, wykonanie: Joanna Czajkowska, muzyka i udźwiękowienie: Mariusz Noskowiak, nagrania video: Piotr Czarnecki, projekt plakatu i wizualizacje” K. Teresa Turowska, kostium: Adam Królikowski, reżyseria świateł: Mateusz Gierc
Konsultacje: prof. Ewa Wycichowska/rejestracja filmowa 17.03. 2021 roku.

Propozycja artystyczna choreografki mgr Joanny Czajkowskiej dotyka delikatnych strun zmagania się z materią kreatywności, czasami lub coraz częściej z bezradnością wobec, powiedzmy otwarcie, w pokonywaniu trudności administracyjno-finansowo-produkcyjnych przy realizacji spektakli tanecznych, jeśli takie nie są instytucją państwową oraz odczuwalnej bezsilności i zastój w działaniu artystów w dobie pandemii.

Obie części projektu „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości” zrealizowane są w sposób głęboko przemyślany, a dysertacja doktorska oddaje w pełni obraz oglądanego spektaklu. Jest adekwatna do kreacji w dziele choreograficznym, a tytuł odpowiada koncepcji i realizacji. W pierwszej części Kandydatka ogląda zrealizowany przez siebie spektakl z 2016 roku, a nagranie jest tak skonstruowane, aby poznać emocje, które towarzyszą Autorce. Bardzo dobrze zrobiony montaż z wyważonymi proporcjami, aby móc zapoznać się ze spektaklem. Przebitki na zbliżenia

choreografki dają możliwość właściwie „wejścia” w stan odczuwania, choć czasem chciałoby się zobaczyć więcej tego co dzieje się na scenie. Sama idea spektaklu „Przedmiot Nieocenionej Wartości” jest oryginalnym pomysłem, choć przypuszczam dla widza laika może być do końca niezrozumiana. Dla mnie wszystko było przejrzyste. Najlepiej wypadają męskie duety, ciekawe partnerowania, struktury ruchowe i remiksy choreografii uznanych Artystów (Ewy Wycichowskiej, Konrada Drzewieckiego czy Wojciecha Misiuro). Czasem zabrakło mi większej ekspresji w ciele tancerzy, głównie tancerek, wykończeń ruchu i synchronów w scenach zbiorowych, tam gdzie były one zamierzone. Bardzo ciekawie plastycznie i wizualnie wypada scena rzeźb, a cała warstwa wizualna oraz muzyczna odpowiada poszczególnym scenom. Emocjonalność Autorki oglądającej z perspektywy czasu własny spektakl przenosi widza w centrum Jej przeżycia wewnętrznego. Kompozycja i dramaturgia są czytelne. Ostatnia scena „Ciało jako przekształcająca się forma organiczna”, w moim odczuciu, jest zbyt długa. Odnosząc się zaś do części drugiej :Spektakl- jest formą monodramu w wykonaniu samej choreografki, w którym na plan pierwszy wysuwa się autorefleksja drogi artystycznej Autorki i towarzyszące jej emocje. Dialoguje sama ze sobą zadając sobie i widzowi pytania co czują? Dzieli się z widzem własną drogą artystyczną nie „usłaną li tylko różami”. Zdecydowanie walorem tej części jest przede wszystkim emocjonalność, uczucia, smutek, podejmowanie walki i zwątpienia -powtarzające się wchodzenia na środek sceny, ukłon i wykonywanie układu inspirowanego kata Heian Nidan z karate tradycyjnego, każde kolejne powtórzenie niosą ze sobą inną dynamikę ruchu, która mówi o stanie emocjonalnym. Natomiast strona techniczna wykonywanych *pas* nie do końca zachwyca. Tekst wypowiada nazbyt teatralnie, może im prościej tym lepiej? głębiej? Spektakl „INTROSPEKCJA. Przedmiot Nieocenionej Wartości” jest oryginalnym, autorefleksyjnym zamysłem.

Doktorantka mgr Joanna Czajkowska, założycielka Sopotkiego Teatru Tańca, choreografka, tancerka, producentka, organizatorka jest utalentowaną osobą, z dużym doświadczeniem i wiedzą. Nieustannie poszukuje nowych rozwiązań twórczych. Oddana sztuce tańca, posiada duży dorobek artystyczny, także pedagogiczny i dydaktyczny, o którym świadczą pozytywne recenzje, bardzo dobre rekomendacje oraz otrzymane nagrody i wyróżnienia. Walorem jest dar posiadania autofiltracji swoich działań.

Konkluzja

Skonstatować pragnę, iż po zapoznaniu się z całością dostarczonych materiałów- dorobku artystycznego, pisemną pracą oraz dziełem choreograficznym - oceniam pozytywnie.

Praca doktorska Pani mgr Joanny Czajkowskiej w zakresie dzieła doktorskiego stanowi twórczy wkład w rozwój dyscypliny artystycznej *Rytmika i Taniec* i spełnia wymagania stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora (art. 13 oraz ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tj. Dz. U. Z 2017 roku poz. 1789), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku (Dz. U. Z 2018 roku poz. 261) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora.

Popieram starania Kandydatki mgr Joanny Czajkowskiej o uzyskanie stopnia doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej *Rytmika i Taniec*.